

КОМПЛЕКСНА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Досліджено різні методичні підходи до визначення та оцінки ефективності логістичних операцій у сучасних умовах, виокремлено їхні переваги та недоліки. Крім того, в ній пропонується новий метод оцінки ефективності та надійності логістичної діяльності, який ретельно враховує унікальні характеристики, впливові фактори та інші відповідні аспекти діяльності комерційного підприємства. Наголошуючи на цілісній перспективі, стаття пропонує використовувати показники, здатні забезпечити комплексну оцінку логістичної системи в усіх її аспектах, включаючи закупівлі, транспортування, зберігання та дистрибуцію.

Ключові слова: ефективність, підприємство, показники ефективності, логістика, логістична діяльність, логістична система, оцінки ефективності логістичної діяльності.

Abstract

It explores various methodological approaches aimed at defining and assessing the efficiency of logistical operations in today's landscape, highlighting both their merits and drawbacks. Moreover, it advocates for the adoption of a novel method for evaluating the efficiency and dependability of logistical endeavors, which meticulously considers the unique characteristics, influential factors, and other pertinent aspects of a commercial enterprise's activities. Emphasizing a holistic perspective, the article suggests employing indicators capable of providing a comprehensive evaluation of the logistical system across its facets, including procurement, transportation, storage, and distribution.

Keywords: propane, butane, density, liquefied petroleum gas, the quantitative content of the components.

Вступ

У сучасному бізнес-середовищі ефективність логістики відіграє ключову роль у визначенні конкурентних переваг підприємств. Ефективні логістичні операції не тільки забезпечують своєчасну доставку товарів та послуг, але й роблять значний внесок у зниження витрат та задоволення потреб клієнтів. Однак оцінка ефективності логістичної діяльності передбачає складну взаємодію факторів, починаючи від транспортування та управління запасами і закінчуючи складуванням та інформаційними системами.

Таким чином, наше дослідження заглиблюється в систему показників, що окреслюють логістичні операції в компанії та підхід до їх розвитку. У фокусі нашого дослідження - логістичні операції, що здійснюються на підприємстві.

Результати дослідження

Логістична ефективність – це здатність підприємства оптимізувати свої ресурси та процеси, щоб швидко та економічно ефективно задовольняти потреби клієнтів. Це передбачає безперешкодну інтеграцію різних функцій, включаючи закупівлі, виробництво, дистрибуцію та зворотну логістику. Ключовими компонентами ефективності логістики є управління транспортом, контроль запасів, складування, інформаційні системи та практики сталого розвитку. Оцінка ефективності логістичної діяльності вимагає оцінювання результативності за всіма цими вимірами з урахуванням зовнішніх чинників, таких як динаміка ринку, регуляторні вимоги та технологічний прогрес.

Вимірювання ефективності логістики вимагає визначення та відстеження ключових показників ефективності (КПЕ), які відображають результативність і продуктивність операцій. Найпоширеніші КПЕ в управлінні логістикою включають своєчасність доставки, коефіцієнт оборотності запасів, точність виконання замовлень, транспортні витрати на одиницю продукції, коефіцієнт використання складських приміщень і рівень задоволеності клієнтів [7, с. 269]. Під час оцінки ефективності логістичної системи підприємства необхідно враховувати як показники, що відображають внутрішню роботу системи, так і показники, що відображають її операційну діяльність. Певні показники, що

називаються індивідуальними, висвітлюють окремі аспекти логістичної ефективності, тоді як інші, що називаються загальними, відображають загальну еволюцію логістичної системи.

Відстежуючи ці показники, підприємства можуть оцінювати свою діяльність, визначати сфери для вдосконалення та приймати обґрунтовані рішення для підвищення загальної ефективності.

Фундаментальним методологічним принципом, якого дотримуються вітчизняні підприємства у своїй логістичній діяльності, є застосування системного підходу. Цей підхід передбачає розгляд компонентів, що складають логістичну систему, як єдине ціле. Завдяки системному підходу об'єкт аналізу сприймається як складна структура, що складається із взаємопов'язаних підсистем, які керуються спільною метою і характеризуються як внутрішніми, так і зовнішніми взаємозв'язками. Такий підхід сприяє підвищенню конкурентоспроможності в операційному середовищі [3, с. 104–107].

При створенні системи оцінювання ефективності логістичних операцій першочерговим завданням є визначення пріоритетності вимог потенційних користувачів. Відповідно, окреслюючи основоположні принципи, що лежать в основі системи оцінювання логістичної діяльності підприємства, ми наголошуємо на кількох ключових аспектах [1, с. 36].

По-перше, акцент робиться на надійності, тобто на тому, щоб вхідні дані були легкодоступними, а показники, що використовуються, були прозорими та загальноприйнятими.

По-друге, система повинна бути комплексною і охоплювати всі відповідні аспекти логістичних операцій.

По-третє, система оцінювання має бути практичною, пристосованою до операційних потреб підприємства. Її результати повинні слугувати основою для прийняття управлінських рішень, пропонуючи шляхи для вдосконалення.

Крім того, наочність має вирішальне значення, що зумовлює необхідність широкого використання графічних зображень для покращення розуміння результатів.

Також, необхідна ясність; отримані результати повинні бути однозначними, не залишаючи місця для неправильної інтерпретації.

Останньою і важливою є універсальність; система оцінювання повинна бути пристосована до різних умов діяльності підприємств, враховуючи їхні унікальні особливості.

Отже, загальний алгоритм оцінки логістичної ефективності передбачає два основні етапи: по-перше, визначення об'єктів оцінки, по-друге, розмежування груп ключових показників для кожної обраної підсистеми.

На цьому початковому етапі основна увага приділяється визначенню конкретних аспектів або компонентів логістичної системи, які потребують оцінювання [4, с. 143]. Це передбачає всебічний аналіз логістичного ландшафту в організації, враховуючи такі фактори, як:

- мережа ланцюгів постачання: оцінка структури та складності мережі ланцюга постачання, включаючи кількість вузлів, розподільчих центрів та транспортних маршрутів.
- управління запасами: оцінка швидкості обороту запасів, рівня запасів і точності прогнозування попиту для визначення ефективності використання запасів.
- транспортні системи: аналіз видів транспорту, часу перевезень, споживання палива та оптимізація маршрутів для забезпечення безперебійного та економічно ефективного переміщення товарів.
- складські операції: ретельний аналіз планування складу, використання складських потужностей, процесів комплектації та пакування, а також точності виконання замовлень.
- інформаційні системи: вивчення ефективності інформаційних систем для відстеження відправлень, управління запасами та полегшення комунікації по всьому ланцюгу поставок.
- обслуговування клієнтів: оцінка рівня задоволеності клієнтів, швидкості виконання замовлень та реагування на запити і скарги.

Після визначення об'єктів оцінювання наступним кроком є визначення та класифікація ключових показників ефективності (КПЕ) для кожної підсистеми. Це передбачає вибір показників, які дають змогу отримати змістовне уявлення про ефективність та результативність логістичних операцій [5, с. 128]. Наприклад:

- мережа ланцюгів поставок: КПЕ можуть включати коефіцієнт оборотності запасів, рівень заповнення, час циклу замовлення і вчасність доставки.
- управління запасами: балансова вартість запасів, рівень дефіциту запасів, варіабельність часу виконання замовлень і точність прогнозів попиту, є доречними індикаторами.

- транспортні системи: транспортні витрати на одиницю продукції, відсоток вчасної доставки, ефективність використання палива та час перебування в розподільчих центрах.
- складські операції: КПЕ можуть охоплювати точність комплектації замовлень, коефіцієнт використання складських приміщень, час обробки замовлень і точність інвентаризації.
- інформаційні системи: точність даних, час безвідмовної роботи системи, час відгуку та можливості інтеграції, є ключовими для оцінки продуктивності інформаційної системи.
- обслуговування клієнтів: рівень утримання клієнтів, чистий індекс задоволеності клієнтів, точність виконання замовлень і час відповіді на запити клієнтів.

Встановлення оціночних показників полегшує постійний моніторинг та оцінку ефективності логістики на підприємстві. Відстежуючи такі ключові показники, як рівень виконання замовлень, оборотність запасів, транспортні витрати та терміни доставки, керівництво отримує цінну інформацію про ефективність логістичних операцій. Розбіжності та неефективність можуть бути оперативно виявлені, що дозволяє вчасно вжити коригувальних заходів.

Крім того, використання показників оцінки сприяє підвищенню підзвітності та прозорості в організації. Чіткі показники ефективності дають працівникам відчутні цілі, до яких вони повинні прагнути, сприяючи розвитку культури постійного вдосконалення. Крім того, наявність інформації, що ґрунтується на даних, дозволяє керівництву приймати обґрунтовані рішення щодо розподілу ресурсів, оптимізації процесів та стратегічного планування.

Висновки

Отже, ефективність логістики – це багатогранний аспект діяльності підприємства, який суттєво впливає на конкурентоспроможність та прибутковість. Комплексно оцінюючи такі ключові аспекти, як управління перевезеннями, контроль запасів, складування та інформаційні системи, підприємства можуть визначити можливості для оптимізації та впровадити стратегії для підвищення ефективності. Незважаючи на виклики, спричинені внутрішніми та зовнішніми факторами, проактивні заходи, такі як впровадження технологій, співпраця, принципи ощадливості, сталі практики та безперервне вдосконалення, можуть сприяти значному покращенню ефективності логістики. Прийнявши ці принципи та використовуючи найкращі практики, підприємства можуть орієнтуватися в складнощях сучасних ланцюгів поставок і досягти сталого зростання в умовах зростаючої конкуренції на глобальному ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Карвовський Я.І., Блонський К.М. Логістика в управлінні стосунками з клієнтами. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Логістика. 2016. № 552. С. 35–39.
2. Маркіна І.А. Методологічні питання ефективності управління. Фінанси України. 2013. № 6. С. 24–32.
3. Міщук І.П. Оцінювання ефективності системи логістики підприємства торгівлі. Механізм регулювання економіки, 2012. № 4. С. 102–109.
4. Організація та проектування логістичних систем : підручник / за заг. ред. проф. М.П. Денисенко, проф. П.Л. Левковця, проф. Л.І. Михайлової. Київ: ЦУЛ, 2010. 336 с
5. Регіональні логістичні системи: теорія та практика : монографія / Л.Л. Ковальська та ін. Луцьк : ЛНТУ, 2011. 264 с.
6. Хвищун Н.В. Логістичні складові підвищення конкурентоспроможності підприємства. Логістика: теорія та практика. 2016. № 1. С. 126–134.
7. Чернописька Н.В. Методичні підходи до оцінювання логістичної діяльності підприємства. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Логістика». 2008. № 623. С. 265–261.

Ярова Юлія Олегівна - студентка групи Л-20б, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця.

Науковий керівник: **Безсмертна Оксана Владиславівна** - канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри підприємництва, логістики та менеджменту, Вінницький національний технічний університет, e-mail: bezsmertnaoksana@gmail.com

Yulia O. Yarova - student of L-20b group, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.

Supervisor: **Bezsmertna Oksana V.** - Cand. Sc. (Econ.), Assistant Professor, Assistant Professor of the Department of Entrepreneurship, Logistics and Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: bezsmertnaoksana@gmail.com